

Dr. Mustafa Cerić

Reisu-l-ulema (1993.-2012.)

TREĆA REDŽEPSKA HUTBA

(16. redžeb 1438 h.g.)

(13. april 2017. godine)

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ!

أَحْمَدُهُ وَأَسْتَعِينُهُ، وَأَسْتَغْفِرُهُ وَأَسْتَهْدِيهِ، وَأُؤْمِنُ بِهِ وَلَا أَكْفُرُهُ، وَأُعَادِي مَنْ يَكْفُرُ بِهِ!

وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ!

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، أَرْسَلَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ، وَالنُّورِ وَالْمَوْعِظَةِ وَالْحِكْمَةِ عَلَيَّ فَتَرَةً مِنَ الرُّسُلِ، وَقِلَّةٍ مِنَ الْعِلْمِ، وَضَلَالَةٍ مِنَ النَّاسِ، وَأَنْقِطَاعٍ مِنَ الزَّمَانِ، وَدُنُوبٍ مِنَ السَّاعَةِ، وَقُرْبٍ مِنَ الْأَجْلِ!

مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ رَشِدَ، وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ غَوَىٰ وَفَرِطَ وَضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا!

أُصَبِّحُكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهُ خَيْرٌ مَّا أُوصِيَ بِهِ الْمُسْلِمُ الْمُسْلِمَ أَنْ يَحْضَهُ عَلَيَّ الْآخِرَةَ، وَأَنْ يَأْمُرَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ: وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ!

قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ: فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أَوْلُوا الْعِزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرُونَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبُثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ بَلَاغٌ فَمَهْلُكُمْ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُ، إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ!

Hvala Allahu!

Od Allaha mi jedino očekujemo pomoć, uputi i oprost!

Mi u Allahu vjerujemo!

Istinu o Allahu mi ne skrivamo!

Protivimo se svima koji o Allahu istinu skrivaju!

Mi svjedočimo da nema boga osim Allaha, Jedinog!

Njemu nema niko ni sličan ni ravan!

Mi svjedočimo da je Muhammed Allahov vjerovjesnik i poslanik, kojeg je Allah, dž.š., poslao s uputom i vjerom istine, vjerom svjetla, vjerom pouke i vjerom mudrosti nakon izvjesnog zastoja u slanju poslanika, nakon što je ostalo malo znanja o vjeri, nakon što su ljudi zalutali, nakon prekida u vremenu, nakon što se približio sat odgovornosti, nakon izvjesnosti edžela.

Na pravom putu je onaj koji pristaje na pokornost Allahu i Njegovom Poslaniku, a onaj koji odbija pokornost Allahu i Njegovom Poslaniku je na krivom putu, on je *zastranio i daleko se udaljio u svojoj stranputici!*

Hvala Allahu Dobročinitelju koji nam poslao Muhammeda sina Abdullahovog, a.s., sa radosnom vijesti o Džennetu, ali i sa tužnom vijesti o Džehennemu.

Hvala Allahu Plemenitom koji je dopustio da nam Muhammed, a.s., bude svjedok na ovome i na drugom svijetu da smo bili muslimani - miroljubivi ljudi!

Draga braćo i sestre,

Za razliku od životinja i drugih živih organizama, čovjek je jedini živi organizam koji nema prirodni instikt za preživljavanje. Životinje po svom prirodnom instiktu mirisa i dodira znaju koja je hrana za njih otrovna a koja nije. Čovjek nema tu životinjsku sposobnost, ali ima sposobnost uma i razuma, koju životinje nemaju. Zbog toga su čovjekov um i razum sredstva pomoću kojih čovjek uči kako da živi i preživi.

Jer, čovjek mora sve naučiti. On se mora sa svim stvarima i pojavama u svijetu suočiti i prema njima se odrediti umno i razumno.

No, budući da je ljudski um ograničen a razum omeđen, bilo je nužno da Milostivi Stvoritelj prosvijetli ljudski um i razum svojim *nūr*om, svjetlom, kako bi čovjek bolje vidio i lakše razumio stvari i pojave u svijetu.

Zbog toga je Uzvišeni Allah nekim ljudima udahnjivao toliko od svog *nūra* koliko je bilo potrebno čovjeku da zna ko je, odakle je i kamo treba da ide.

Ne zna se tačno koliko je bilo Allahovih poslanika, ali se zna da su neki od njih bili *'ul-l-'azm*, odvažni i odlučni u mijenjanju povijesti: - *Muhammede, budi uporan kao što su bili uporni odlučni poslanici prije tebe i ne prizivaj da se (tvoj narod) što prije kazni, jer kad se suoče s onim što im se obećaje da će se suočiti - doživjet će to*

kao jedan sat u danu. Tako je to da znaš! Pa zar mislite da pokvareni ljudi neće biti poraženi!? (Kur'an, 46:35).

[فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرُونَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ].

Ko su bili ti odlučni i odvažni poslanici (أُولُو الْعَزْمِ) prije Muhammeda, a.s., koji su promijenili ljudsku povijest?

Prvi među njima bio je Nuh, a.s., koji je, po Allahovom emru, napravio lađu za spas čovječanstva. - *I gradi lađu pred Nama i po našem nadahnuću ...* (Kur'an, 11:37).

[وَأَصْنَعِ الْفُلَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِينَا...]

Drugi je bio Ibrahim, a.s., koji je, počevši od svog oca Azera, ustanovio *usule*, temelje, za vjeru u Jednoga Boga: - *Ja okrećem lice svoje, kao pravi vjernik, prema onome koji je nebesa i zemlju stvorio, ja nisam od onih koji Njemu druge ravnim smatraju.* (Kur'an, 6: 79)

[إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ]

Treći je bio Musa, a.s., kojeg je Allah Svemoćni prosvijetlio svojim govorom (وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا) i zadužio ga da objavi Allahov zakon (*Šeri'at*) na zemlji, poznat kao deset Božijih zapovijedi, kao što su vjerovanje u Jednog Boga, poslušnost prema roditeljima, poštivanje prava komšije te imperativi: nemoj slagati, nemoj ubiti, nemoj ukrasti i nemoj preljubu učiniti! Ni jedna od ovih Božjih zapovjedi Musaovog šerijata nije a niti će izgubiti na značaju za čovjekov život i opstanak na zemlji do Sudnjega dana.

Četvrti Allahov poslanik koji je odlučno i odvažno promijenio povijest, zapravo koji je bio razdjelnica između stare i nove povijesti čovječanstva bio je Isa sin Merjemin, kojem je Allah Uzvišeni "jasne dokaze dao i Džibrilom ga podržao".

(وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ)

Naravno, u ovu grupu odlučnih i odvažnih poslanika (أُولُو الْعَزْمِ) ubraja se i posljedni Allahov poslanik Muhammed, a.s., kao kruna svih poslanika, kao nositelj i pronositelj vječne Allahove poruke čovječanstvu, kao najznačajniji afirmator (مُصَدِّقًا) i reformator (مُجَدِّدًا) religijske misli i prakse u povijesti te kao svjedok žive ljudske povijesti do Sudnjega dana.

Zanimljiv je hadis, kojeg navodi el-Bejheki, u kontekstu Alejhsselamovog Mi'radža, u kojem se kaže da je Uzvišeni Allah pozvao Alejhisselama da kod *Sidretu-l-munteha* kaže što ima, na što je Alejhisselam rekao: - *Gospodaru moj, Ibrahima si uzeo za svog khalīla, prijatelja, i dao si mu ogromnu vlast; sa Musaom si izravno govorio, Davudu si dao vlast, omogućio si mu da savija željezo i potčinio si mu brda; i Sulejmanu si dao veliku vlast, potčinio si mu brda, džine i ljude, tako isto šejtane i vjetrove si mu podčinio i osigurao mu moć, koju niko nakon njega nije imao, Isaa si poučio Tevratu i Indžilu i omogućio mu da izliječi gubavca i slijepca te da oživi mrtvoga, dok si njegovu majku i njega oslobodio od šejtanskog utjecaja.*

Na te riječi Uzvišeni Allah odgovora Alejhisselamu, na Mi'radžu, na *Sidretu-l-muntehau*, pa mu kaže: - I tebe sam uzeo za khalīla, prijatelja svog, što je zapisano u Tevratu kao khalīl-l-rahmān, prijatelj Milostivog; tebe sam ovlastio da budeš poslanik cijelom čovječanstvu te da budeš onaj koji donosi radosne vijesti o Džennetu (بَشِيرًا), ali i žalosne vijesti o Džehennemu (نَذِيرًا); tebi sam očistio prsa od prljavštine, oslobodio te brige i podigao ti ugled tako da te spominju kad kod spominju Mene

(شَرَحْتُ لَكَ صَدْرَكَ، وَوَضَعْتُ عَنْكَ وِزْرَكَ، وَرَفَعْتُ لَكَ ذِكْرَكَ، فَلَا أُذْكَرُ إِلَّا ذُكِرْتَ مَعِي);

učinio sam da tvoj ummet bude najbolji primjer drugima i propisao tvom ummetu da se drži srednjeg puta te da u svakom dobru tvoj ummet bude prvi i zadnji; osigurao sam da u tvom ummetu ima ljudi čija srca nose radosnu vijest; tvom ummetu sam propisao da na svakoj hutbi svjedoči da si ti Moj sluga i poslanik; ti si prvo stvorenje i posljedni vjerovjesnik; tebi sam objavio sure-i fatihu i nikom više, i tebi sam objavio zadnje ajete u sure-i beqareh i nikom više te učino te da budeš prvi i posljednji od mojih vjerovjesnika (دلائل البيهقي: ج 402/2).

Osim ovog razgovora sa Rabbom, Alejhisselam je na Mi'radžu vidio ono što nije ni jedan od njegove braće poslanika, a to su Džennet i Džehennem u njihovoj stvarnosti. Dakle, Muhammed, a.s., je vidio ono što niko od ljudi na zemlji nije vidio: vidio je ljepotu Dženneta, raja, i grozotu Džehennema, pakla. Spoznao je razloge zbog kojih su neki ljudi u Džennetu a neki u Džehennemu.

- *Kad bijasmo na drugom katu nebesa vidio sam svoja dva rođaka, Isa sina Merjeminog i Jahja sina Zekerijaovog; kada bijasmo na trećem ugledah čovjeka koji je bio lijep kao mladi mjesec. "Ko je ovaj"? - upitao sam Džibrila: "Ovo je Jusuf sin Jakubov" - reče.*

Kad stigismo na četvrti kat, vidjeh čovjeka kako sjedi: "Ovo je Idris" - reče mi Džibril. Kad dođosmo na peti kat ugledah čovjeka sa bijelom dugom bradom. Nikad tako lijepog čovjeka nisam vidio. "Ovo je miljenik svog naroda Harun sin Imranov" - reče Džibril.

Kad bijasmo na šestom katu, vidjeh tamnopotog čovjeka sa dugim nosom. "Ovo je tvoj brat Musa sin Imranov" - reče Džibril.

*Kad se popesmo na sedmi kat nebesa, vidjeh čovjeka kako sjedi na stolici pored vrata **el-bejtu-l-me'mūr**, a to je nebeska Kaba, oko koje svakoga dana tavaf čini sedamdeset hiljada meleka sve do Sudnjeg adana. Po izgledu on je meni najslučniji a ja njemu. "Ovo je tvoj otac Ibrahim" - reče Džibril. Zatim me Džibril uvede u Džennet.*

Na mi'radžskom putu Alehisselam je zamolio Džibrila da mu se pokaže i Džehennem. "Dakako, pokažite Muhammedu Džehennem" - naredi Džibril.

Pred sobom sam odjedanput vidio ogranj, koji umalo da me povuće. Zamolio sam Džibrila da naredi da se Džehennem zatvori, ali sam u međuvremenu vidio ljude koji su u svojim rukama držali plamenove vatre kao rijeke duge, plamenove koji su im ulazila na usta a izlazili na stražnjicu. "Ovo su oni koji su nepravedno jeli imetak jetima" - objasnio je Džibril.

Na drugoj strani vidoh ljude velikih stomaka, koji su išli Faraonovim putem prema užarenoj vatri. "Ovo su zelenaši, oni koji su uzimali kamatu i bogatili se na račun sirotinje" - reče Džibril.

A onda sam vidio ljude pred kojim je na jednoj strani stajalo lijepo i ukusno meso a na drugoj strani stajalo je pokvareno meso. Ti ljudi su jeli meso koje je bilo pokvareno. "Eh vidiš, to su oni koji su ostavljali ono što je Allah dozvolio a uzimali ono što je Allah zabranio - objasnio mi je Džibril.

Nije bez razloga posljednjem poslaniku i vjerovjesniku Uzvišeni Allah pokazao istinu o Džennetu i Džehennemu, jer Sveznajući zna da umni i razumni ljudi ne mogu ostati slijepi pred istinom o Bogu, ali i da će biti onih koji će svjesno ili nesvjesno zaboravljati istinu o Džennetu i Džehennemu.

Jer, lakše je vjerovati da postoji neka nevidljiva sila koja upravlja ovim svijetom, naročito kad čovjeka uhvati kakva muka, nego da na kraju ovog polaznog života valja polagati račun za učinjena djela.

Biće, kao što je čovjek, koje ne zna automatski razlikovati istinu od laži, ne može automatski razlikovati ni dobro od zla. Čovjek ne može preživjeti po vlastitom nahođenju, niti po slijepom hodu, niti po igri slučaja, niti po ličnom hiru. Ono što je potrebno da bi preživio, ugrađeno je u njegovoj naravi, ali ne po njegovom izboru. Njegov izbor je samo u tome da otkrije ili ne otkrije svoju narav.

Čovjek je slobodan da izabere krivi put, ali nije slobodan da na krivom putu uspije. On je slobodan da zanemari realnost, slobodan je da zanemari svoj um i razum

slijepo tumarajući putem koji mu se sviđa, ali nije slobodan da izbjegne provaliju koju neće da vidi.

Čovjek je slobodan da ne bude savjestan, ali nije slobodan da izbjegne kaznu za nesavjesnost, a to je njegova propast. Čovjek je jedina živa vrsta na zemlji koja ima moć da djeluje kao svoj vlastiti ubica.

Zbog toga je Allahov Poslanik došao da objasni da je čovjek racionalno biće, koje može da bira između svog racionalnog života ili samoubilačke propasti.

Posljednji Allahov Poslanik Muhammed, a.s., ostavio je poruku da čovjek mora biti čovjek po vlastitom izboru; mora poštivati vrijednosti života po vlastitom izboru; mora učiti da čuva i razvija život po vlastitom izboru; mora otkriti vrijednosti koje život znače i primjeniti ih u praksi po vlastitom izboru. To znači da čovjek mora prihvatiti i u životu primjeniti po vlastitom izboru moralni kod, kojeg mu nudi Allahova knjiga (Kur'an) i Alejhisselamova praksa (Sunnet). - *Ja sam poslan da ustanovim i usavršim moralni kôd kod ljudi* - poručio nam je Allahov Poslanik Muhammed, a.s., kojem poklanjamo našu vjeru i ljubav, nadajući se njegovom *šefa'atu* onda kad drugog *šefa'ata* neće biti.

Stoga, draga braćo i sestre, približimo se jedni drugima u ovim redžepskim danima i zbijmo svoje redove u odbrani naše slobode i prava da živimo i radimo prema moralnom kôdu našeg Pjegambera!

Allahu Svemogućí, prosvijetli naš um i razum na putu istine i dobra!

Allahu Sveznajući, pouči nas da slobodu izbora koristimo za dobrobit čovječanstva!

Allahu Milostivi, omili nam Sunnet Tvog Poslanika i ujedini nas u ljubavi prema Poslaniku, njegovoj časnoj porodici, njegovim ashabima i svim ljudima koji su živjeli i umrli u istini i pravdi!

Amin!

أَلَا إِنَّ أَحْسَنَ الْكَلَامِ وَأَبْلَغَ النَّظَامِ. كَلَامُ اللَّهِ الْمَلِكِ الْعَزِيزِ الْعَلَامِ.

كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي نَظْمِ الْكَلَامِ: "وَإِذَا قُرَأَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ"

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ: وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ.

[جُلُوسٌ]

{بَارَكَ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ}

الْخُطْبَةُ الثَّانِيَّةُ

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدَ الْكَامِلِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، تَعْظِيمًا لِنَبِيِّهِ وَتَكْرِيمًا لِفَخَامَةِ شَأْنِ شَرَفِ صَفِيَّتِهِ، فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَائِلٍ مُخْبِرًا وَأَمْرًا: "إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا".

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

اللَّهُمَّ ارْزُقْ مَقْتَلَكَ وَغَضَبَكَ عَنَّا وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا فَعَلَ السُّقَهَاءُ مِنَّا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا بَدُؤَنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَلَا يَخْشَاكَ وَلَا يَرْحَمُنَا!

اللَّهُمَّ طَهِّرْ قُلُوبَنَا وَأَزِلْ غُيُوبَنَا وَاكْشِفْ كُرُوبَنَا وَتَوَلَّنَا بِالْحُسْنَى وَاجْمَعْ لَنَا خَيْرَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى!

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ أحوَالَنَا! اللَّهُمَّ أَلْفُ بَيْنَ قُلُوبِنَا! اللَّهُمَّ اخْتِمِ بِالْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ أَعْمَالَنَا بِرَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ

- آمِينَ!

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ، يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ

تَذَكَّرُونَ!